

EL CAS CASTOR, A JUDICI VUIT ANYS DESPRÉS

LA DADA

1,84 milions
reclama Aplaca per
danys morals a 123
persones

« Els sismes eren
d'intensitat 3 i és a
partir de 6 que es
generen esquerdes.

José Luis Martínez Dalmau.
Exconseller delegat d'ESCAL

ELS DANYS PER LA CRISI SÍSMICA

El relat dels principals afectats: esclotxes a les parets, i llits movent-se de matinada

Van percebre, en primera persona, les tremolors: el llit i la casa es movien i molts objectes domèstics ballaven al seu voltant. Hores després van comprovar, perplexos, com els terratrèmols havien provocat esclotxes visibles en parets i façanes o fet caure manises de la cuina. Este és el relat que dimecres van desgarrar a l'Audiència de Castelló onze dels afectats amb danys materials pels sismes que va causar la injecció de gas al Castor. La defensa va intentar posar en dubte els danys, argumentant que els moviments no van ser prou intensos.

Els terratrèmols de major magnitud –fins a 4,3 a l'escala de Richter l'1 d'octubre de 2013- i més intensos tenien lloc de nit o matinada. A preguntes de la fiscal, David Juaneña va explicar davant del tribunal que en va arribar a percebre tres. Una de les nits, la matinada del 3 d'octubre, van ser-ne dos, amb només vint minuts de diferència: el primer, al sofà mirant la televisió. “Vaig començar a preguntar per les xarxes si més gent l'havia notat”, apuntava. A dos quarts d'una de matinada, un nou moviment, que es va allargar durant cinc segons.

Un dels afectats mostra una esclotxa en una paret, en una imatge presa després dels terratrèmols. / ACN

“Vaig començar a moure'm. Aquest va ser més gran. Vaig tenir por”, relata. Al dia següent, Juanena va veure una esclotxa en un cantó de la paret del seu dúplex, que no existia anteriorment. Va comunicar-ho a la seua companyia d'assegurances i, temps després, el consorci de compensació d'assegurances li responia per carta que no acceptaven fer-se càrrec de la reparació perquè es tractava de moviments sísmics causats “per la mà de l'home”. Va acabar assumint de la seua butxaca el cost de les reparacions, uns 1.200 euros.

Relats com el d'este afectat es

van anar succeint, descrivint situacions pràcticament calcades, a la sala de vistes de l'Audiència de Castelló i per part de veïns de Sant Mateu, Vinaròs, la Ràpita o Amposta. Molts van viure la temor quan els sismes els van despertar del son. “Se'm movia el llit i el gos corria pel passadís com un possés”, va expressar Maria Josefa Redó.

Més enllà de la reclamació de Fiscalia a l'empresa asseguradora Zurich perquè assumisca els danys directes provocats pels sismes acreditats per 10 particulars, l'acusació particular exercida a través de la plataforma Aplaca, d'afectats pels terratrèmols del Castor, demana una indemnització per danys morals de 15.000 euros per persona, 1.845.000 euros, en total, emparant-se en el que van percebre els afectats pel naufragi del creuer Costa Concordia a Itàlia l'any 2012. Dels 123 socis d'Aplaca, només quatre està previst que presten presencialment declaració, i el seu president, Joan Ferrando, admet que a l'Estat espanyol no és habitual que es reconeguen danys morals difícils de quantificar. ■

ció, en boca d'un ex alt càrrec del Govern espanyol, que mai es va mostrar tan categòric en aquell moment a l'hora de relacionar injeccions i sismes, qüestionava l'estratègia de la defensa de presentar Castor com un projecte tècnicament modèlic i de minimitzar l'onada sísmica.

El mateix dia que va declarar Suárez, la responsable de la monitorització sísmica de l'Observatori de l'Ebre en el moment de la crisi del 2013,

La Fiscalia intenta dilucidar si l'empresa tenia pressa a injectar el gas matalàs

Estefania Blanch, va detallar que només el dia 12, quan l'empresa –tot i que ja havia estat alertada- va injectar un cop més 8 milions de metres cúbics diaris al magatzem, es van

produir 47 sismes, mentre que durant els 38 anys anteriors només se n'havien registrat a la zona 108. La primera vegada que es va insuflar el cabal nominal màxim previst, amb 16 milions de metres cúbics durant 48 hores entre els dies 5 i 6 de setembre, es va triplicar de forma sobtada el cabal de gas injectat fins aleshores, i això –enfocat ara per la Fiscalia- hauria ocasionat la magnitud dels sismes posteriors segons alguns ex-

perts. Els acusats ho neguen.

La responsable de la secció sísmica de l'Observatori, Arantxa Ugalde, també va recordar que mai es va arribar a instal·lar el sismògraf submarí que s'havia previst i que la xarxa instal·lada de control era “insuficient”. Això sí, va abonar part de la tesi de la defensa en concloure que les injeccions només haurien “accelerat” els sismes, causats perquè s'hauria disparat una falla més llunyanca, “lluny

de la profunditat d'injecció” i a través de mecanismes que es “desconeixen”. Per la seua banda, l'exsubdirector de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Indústria, Sergio López, va matisar que es va treballar amb “estàndards del 2008” que no permetien afinar en els paràmetres d'injecció, però la fiscal va insistir que la normativa no possibilitava durant les proves elevar els cabals d'injecció de gas matalàs com es va fer. ■